

URZĄD MIEJSKI
Plac Odrodzenia 1
58-370 Boguszów-Gorce
tel. (74) 8449-311,312,313, fax (74) 8449-165
REGON 000625010 NIP 686-10-06-818
(1)

Boguszów-Gorce, dnia 24.05.2021 r.

WOP.0003.1.2021

Pan Daniel Gering
Radny Rady Miejskiej
ul.
58-372 Boguszów-Gorce

W odpowiedzi na interpelację z dnia 17.05.2021 r. (data wpływu do Urzędu 18.05.2021 r.) w sprawie pozwu Pani Katarzyny Tomańskiej przeciwko Gminie Boguszów-Gorce, w załączeniu przekazuję informację pełnomocnika Gminy Miasta Boguszowa-Gorc.

BURMISTRZ
Osoba Poniąca Funkcję
Burmistrza Miasta
Krzysztof Kurorek
Krzysztof Kurorek

Kancelaria Adwokacka

ul. Słowackiego 8, 58-300 Wałbrzych
tel. 606874428, tel./fax 746651800
asystentka@czyz.walbrzych.pl
NIP 8861014924
Bank: 5010205558111157563800044

Piotr Jan Czyż

Wałbrzych, 24 maja 2021 r.

nr karty ewidencyjnej: B 25.20

PRZEWODNICZĄCY RADY MIEJSKIEJ W BOGUSZOWIE-GORCACH

INFORMACJA PEŁNOMOCNIKA GMINY MIASTA BOGUSZOWA-GORC

Dotyczy: interpelacji Radnego Daniela Geminga

Jako pełnomocnik Gminy Miasta Boguszowa-Gorc w postępowaniu toczącym się z powództwa Katarzyny Tomańskiej przeciwko Gminie, informuję, że powództwo o zapłatę z tytułu rzekomo zaniżonej wysokości wypłaconej powódce przez pozwaną dotacji dla Przedszkola Niepublicznego „Koniczynka II” zostało wytoczone przed Sądem Okręgowym we Wrocławiu i toczy się nadal pod sygn. akt XII C 325/19.

Obecnie zarządzeniem Przewodniczącego XII Wydziału Cywilnego Sądu Okręgowego we Wrocławiu z 14 maja 2021 r. referat sędziego prowadzącego niniejszą sprawę zostanie podzielony pomiędzy innych sędziów, co spowoduje zapewne opóźnienie w jej dalszym rozpoznaniu.

W toku postępowania wydana została opinia biegłego sądowego dra Krzysztofa Paliwody. Opinia ta została następnie uzupełniona na wniosek powódki opinią uzupełniającą. Obie te opinie są korzystne dla Gminy Miasta Boguszowa-Gorc.

Kopie opinii w załączeniu.

ADWOKAT
Piotr Jan Czyż
Piotr Jan Czyż

Wzł. 16-09-2020 godz.

Opisów zał.

.....

dr Krzysztof Paliwoda
BIEGŁY SĄDOWY
przy Sądzie Okręgowym we Wrocławiu
z zakresu: audytu i kontroli, finansów
publicznych i samorządu terytorialnego

Sygnatura akt

XII C 325/19

OPINIA BIEGŁEGO SĄDOWEGO

na potrzeby postępowania sądowego w sprawie
z powództwa Katarzyny Tomańskiej
prowadzącej przedszkole niepubliczne Koniczynka II
przeciwko Gminie Boguszów-Gorce
o zapłatę

Zlecający:

Sąd Okręgowy we Wrocławiu – Wydział XII Cywilny

Przedmiot opinii:

1. ustalenie wysokości dotacji należnej powódce zgodnie z art. 90 ustawy o systemie oświaty,
 2. ustalenie ewentualnych różnic pomiędzy kwotami dotacji wypłaconymi powódce a należnymi,
 3. odniesienie się do stanowiska stron,
- w okresie objętym pozwem, tj. w latach 2008-2011 i 2014-2016.

Podstawa wydania opinii:

- postanowienie Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 30 grudnia 2019 r. o dopuszczeniu dowodu z opinii biegłego

Data wydania opinii:

11 września 2020 r.

Podpis biegłego:

dr Krzysztof Paliwoda
BIEGŁY SĄDOWY
przy Sądzie Okręgowym we Wrocławiu
z zakresu: audytu i kontroli, finansów publicznych
i samorządu terytorialnego

Temat problematyki oraz zakres przedmiotowy opinii

Pozwem z dnia 27 sierpnia 2018 r. powódka – Katarzyna Tomańska, będąca organem prowadzącym przedszkole niepubliczne Koniczynka II w Gminie Boguszków-Gorce wystąpiła z pozwem przeciwko Gminie Boguszków-Gorce o zasądzenie od pozwanej kwoty 587.930,37 zł wraz z odsetkami, z tytułu nieprawidłowego (zaniżonego) – zdaniem powódki – naliczania i przekazywania w latach 2008-2011 i 2014-2016 dotacji przysługującej na uczniów prowadzonej przez nią placówki.

W złożonym sprzeciwie od nakazu zapłaty z dnia 13 marca 2019 r. pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu, postanowieniem z dnia 30 grudnia 2019 r. dopuścił dowód z opinii biegłego na okoliczność wysokości kwoty należnej powódce w spornym okresie oraz odniesienia się przez biegłego do stanowiska stron.

Strzeżenia formalne

Niniejsza opinia wydana została w oparciu o udostępnione biegłemu dane, zgromadzone w aktach sądowych (4 tomy), a także uzupełnione pismem z dnia 6 sierpnia 2020 r. Biegły założył, że dane w przedłożonych dokumentach prawidłowo odzwierciedlają stan faktyczny i że są zgodne z prowadzoną przez pozwaną księgowością budżetową.

Zgodnie z postanowieniem tutejszego Sądu rolą biegłego było prawidłowe wyliczenie kwoty dotacji należnej powodowi w zaistniałym stanie faktycznym. Biegły nie odnosi się tym samym do zasadności roszczenia, prawidłowości wykorzystania przez powódkę otrzymanych środków dotacyjnych ani podstaw żądania „wyrównania dotacji za lata ubiegłe” na gruncie gospodarki finansowej jednostek sektora finansów publicznych.

Cena biegłego

Okres objęty sporem dotyczy lat 2008-2011 i 2014-2016. W okresie tym, przepis art. 90 ust 2b ówczesnie obowiązującej ustawy o systemie oświaty ulegał kilkukrotnej modyfikacji. Zmiany te nie dotyczyły jednak elementów najistotniejszych z punktu widzenia przedmiotowej opinii. W całym badanym okresie przepis odnosił się do „wydatków bieżących ustalonych w budżecie gminy” oraz ograniczał wysokość dotacji dla przedszkoli niepublicznych do 75% kwoty planowanej dla placówek gminnych. Wg stanu na koniec 2016 roku przepis brzmiał następująco:

„Dotacje dla niepublicznych przedszkoli [...] przysługują na każdego ucznia w wysokości nie niższej niż 75% ustalonych w budżecie danej gminy wydatków bieżących ponoszonych w przedszkolach prowadzonych przez gminę w przeliczeniu na jednego ucznia, pomniejszonych o opłaty za korzystanie z wychowania przedszkolnego oraz za wyżywienie, stanowiące dochody budżetu gminy, z tym że na ucznia niepełnosprawnego w wysokości nie niższej niż kwota przewidziana na niepełnosprawnego ucznia przedszkola w części oświatowej subwencji ogólnej otrzymywanej przez gminę, pod warunkiem że osoba prowadząca niepubliczne przedszkole poda organowi właściwemu do udzielania dotacji informację o planowanej liczbie uczniów nie później niż do dnia 30 września roku poprzedzającego rok udzielania dotacji.”

SP

Co do zasady, działalność przedszkoli niepublicznych jest możliwa dzięki dotacjom przyznawanym z budżetów gmin. Problematyka obliczania wysokości dotacji do końca 2017 r. budziła sporo kontrowersji. Przepisy ustawy o systemie oświaty były na tyle nieprecyzyjne, że sam ustawodawca zdecydował się na ich zmianę i wyłączenie ich spod ustawy o systemie oświaty do odrębnego aktu prawnego – ustawy o finansowaniu zadań oświatowych.

Faktem jest, że wiele jednostek samorządu terytorialnego, przez ówczesne lata, wyliczało dotację oświatową należną organom prowadzącym niepubliczne przedszkola lub szkoły, w sposób nieprawidłowy, zaniżając wypłacane kwoty. Problem ten stał się na tyle istotny, że zajmowały się nim organy kontroli sprawujące nadzór nad działalnością jst. Dla przykładu można wskazać chociażby kontrolę NIK pn. *Finansowanie niepublicznych przedszkoli przez gminy województwa pomorskiego* (LGD-4101-016/11), gdzie w informacji pokontrolnej¹ możemy przeczytać, że: „We wszystkich skontrolowanych urzędach, w różnym zakresie, stwierdzono nieprawidłowości, które polegały na nieprzyjmowaniu, do podstawy wyliczenia kwoty dotacji dla niepublicznych przedszkoli, wszystkich ustalonych w budżecie wydatków bieżących ponoszonych w przedszkolach publicznych, co było niezgodne z art. 90 ust. 2b ustawy o systemie oświaty. Łączna kwota zaniżeń wyniosła 5.548,4 tys. zł.” Niniejszy spór pomiędzy stronami nie jest zatem przypadkiem odosobnionym.

Mechanizm obliczania dotacji

Zasadniczy element w procesie obliczania wysokości dotacji dla przedszkoli niepublicznych, w okresie objętym niniejszą opinią, stanowiła kwota ustalonych w budżecie danej gminy wydatków bieżących ponoszonych w przedszkolach prowadzonych przez gminę, w przeliczeniu na jednego ucznia. W praktyce oznacza to, że przy obliczaniu dotacji należało sięgnąć do wydatków bieżących, ponoszonych przez wszystkie przedszkola gminne, które jednocześnie były wydatkami budżetu jst. Źródłem takich danych będą zatem sprawozdania budżetowe Rb-28S, w zakresie w jakim odnoszą się do wydatków planowanych (plan po zmianach) w dziale 801 – *Oświata i wychowanie*, we właściwych rozdziałach i paragrafach.

Ustawodawca, w powołanym przepisie art. 90 ust. 2b ustawy o systemie oświaty, nie wykazał się niestety precyzją, jakiej adresaci przepisu mogliby oczekiwać. Z jednej strony, przepis powoływał się na „*wydatki ustalone w budżecie danej gminy*”, ale dalej formułował określenie „*ponoszonych w przedszkolach prowadzonych przez gminę*”. Wydatki ustalone w budżecie to wydatki zaplanowane, wpisane do uchwały budżetowej, które nie muszą i zazwyczaj nie pokrywają się z wydatkami ponoszonymi w gminnych przedszkolach, czyli rzeczywiście wykonanymi. Zasadniczo, wydatki wykonane są niższe niż zaplanowane. W przypadku, gdyby wydatki rzeczywiste miały być wyższe niż budżet, wymagałoby to zmiany uchwały budżetowej. W konsekwencji takiego braku precyzji przez ustawodawcę, szereg gmin naliczających dotację dla przedszkoli niepublicznych, opierało się na wydatkach dokonanych według stanu po zakończeniu roku finansowego. Prawidłowe rozumienie tego przepisu (o czym dopiero przesądziło, ugruntowane na szczęście już od dłuższego czasu, orzecznictwo sądowe²) jest takie, że podstawą winny być wydatki zaplanowane w budżecie. Wobec tego, przy ustalaniu podstawy dotacji należy wziąć pod uwagę wydatki bieżące wynikające z budżetu, w przeliczeniu na jednego ucznia. Stąd też konieczność sięgnięcia do takiego źródła jak sprawozdania budżetowe Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych danej jednostki.

¹ Por.: rozdz. 2.2. Synteza wyników kontroli, s. 7 i nast.

² Por. np.: wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku z dnia 3 marca 2011 r. (sygn. akt I SA/Gd 315/11), wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 czerwca 2013 r. (sygn. akt IV CSK 696/12), wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 4 kwietnia 2014 r. (sygn. akt V SA/Wa 2555/13).

Ustalona, z uwzględnieniem powyższych zasad, kwota wydatków bieżących przedszkoli prowadzonych przez gminę, podzielona winna być przez liczbę uczniów uczęszczających do tych przedszkoli. Otrzymaną w ten sposób kwotę na 1 ucznia przedszkola gminnego należy następnie pomnożyć przez liczbę uczniów danego przedszkola niepublicznego w danym miesiącu (1/12), pamiętając jeszcze o pomniejszeniu tej wartości o odpowiedni wskaźnik %, zależny od typu placówki. Ponieważ dotacja przekazywana jest w 12 częściach, a liczba uczniów przedszkoli prowadzonych przez gminę oraz inne parametry wydatkowe mogą być zmienne w poszczególnych miesiącach, w konsekwencji może to skutkować zmianą wysokości ponoszonych w tych przedszkolach wydatków bieżących na 1 ucznia. Zatem podstawa naliczenia dotacji dla przedszkola niepublicznego powinna być ustalana odrębnie dla każdej z 12 części, tj. dla każdego miesiąca z osobna.

Dokonując analizy zgromadzonego materiału biegły zwrócił uwagę, że zarówno strona pozwana jak i strona powodowa, posługują się w latach 2008-2011 parametrem „średniej ilości uczniów”. W konsekwencji oznacza to, że wyliczone kwoty dotacji nie uwzględniają ewentualnych zmian zachodzących w ciągu roku. Biegły nie przesądza, że takie zmiany miały miejsce. Zwraca jedynie uwagę, że liczba uczniów w przedszkolu gminnym mogła teoretycznie zmieniać się w ciągu roku. Podobnie ustalona w budżecie gminy kwota wydatków bieżących na przedszkole gminne również mogła się w ciągu roku budżetowego (w poszczególnych miesiącach) zmieniać. Zdaniem biegłego, prawidłowe obliczenie dotacji powinno zatem odbywać się dla każdego miesiąca odrębnie a nie wg stanu na koniec roku kalendarzowego. Skoro jednak strony wzajemnie nie podnoszą tego argumentu, biegły hipotetycznie założył, że parametry te były w ciągu roku budżetowego stałe i niezienne.

Biegły zwraca ponadto uwagę, że jeśli istotnie w opiniowanym okresie Gmina Boguszów-Gorce posiadała tylko jedno przedszkole gminne, to miarodajnym źródłem wiedzy o wydatkach bieżących ustalonych w budżecie gminy na jednego ucznia takiego przedszkola, będą sprawozdania Rb-28S sporządzane przez to przedszkole. Błędna jest metodologia stosowana przez stronę powodową, która opiera się bezpośrednio na danych pochodzących ze sprawozdań z wykonania budżetu Gminy Boguszów-Gorce za poszczególne lata. W sprawozdaniu takim uwzględniane są dane zbiorcze, które poza ustalonymi kwotami wydatków na przedszkole gminne, zawierają także inne kategorie wydatków. Bez ich szczegółowej analizy nie można – zdaniem biegłego – przypisywać „automatycznie” do podstawy dotacji kwot będących jedynie matematycznym wyliczeniem „procentowego udziału liczby uczniów w przedszkolu publicznym w stosunku do ogółu uczniów w placówkach publicznych”. Owszem, co do zasady wydatki np. w paragrafie 80195 „Pozostała działalność” powinny być zaliczane do podstawy obliczenia dotacji, ale wyłącznie pod warunkiem, że wynikają ze sprawozdań Rb-28S przedszkola gminnego lub też ze sprawozdania z wykonania budżetu Gminy Boguszów-Gorce o ile da się je w sposób jednoznaczny przypisać do wydatków tej jednostki. Nieco inaczej przedstawia się sytuacja w przypadku Zespołu Szkolno-Przedszkolnego, w którym taki procentowy udział wydatków odnoszony powinien być do ilości uczniów w poszczególnych placówkach zespołu. Wówczas należałoby uwzględnić stosunek ogólnej liczby uczniów danego zespołu w odniesieniu do liczby dzieci uczęszczających do przedszkola w danym miesiącu w poszczególnych latach.

Uwzględniając powyższe zastrzeżenia, biegły obliczył wysokość ustalonych w budżecie Gminy Boguszów-Gorce wydatków bieżących ponoszonych w przedszkolu gminnym: w latach 2008-2011 jako samodzielnej jednostce i w latach 2014-2016 jako jednostce wchodzącej w skład zespołu.

Do obliczeń przyjęto niżej wymienione paragrafy³ wydatków budżetowych:

302	Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń
401	Wynagrodzenia osobowe pracowników
404	Dodatkowe wynagrodzenie roczne
411	Składki na ubezpieczenia społeczne
412	Składki na Fundusz Pracy
417	Wynagrodzenia bezosobowe
421	Zakup materiałów i wyposażenia
422	Zakup środków żywności
424	Zakup środków dydaktycznych i książek
426	Zakup energii
427	Zakup usług remontowych
428	Zakup usług zdrowotnych
430	Zakup usług pozostałych
435	Zakup usług dostępu do sieci Internet
437	Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych w stacjonarnej sieci telefonicznej
441	Podróże służbowe krajowe
443	Różne opłaty i składki
444	Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych
474	Zakup materiałów papierniczych do sprzętu drukarskiego i urządzeń kserograficznych (do 2010 r.)
475	Zakup akcesoriów komputerowych, w tym programów i licencji (do 2010 r.)
470	Szkolenia pracowników

Biegły założył, na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału, że:

- w okresie od września 2008 r. do sierpnia 2011 r. gmina była organizatorem wyłącznie dla jednego przedszkola gminnego – Przedszkola Publicznego Nr 3 przy ul. Kolejowej 49 w Boguszowie-Gorcach,
- w okresie od stycznia 2014 r. do grudnia 2016 r. gmina była organizatorem wyłącznie dla jednego przedszkola gminnego w ramach Zespołu Szkolno-Przedszkolnego przy ul. Szkolnej 3-4 w Boguszowie Gorcach.

Do obliczeń przyjęto wydatki bieżące w dziale 801 (oświata i wychowanie) ujęte w rozdziałach:

- 80104 – Przedszkola,

- 80146 – Doskonalenie i doksztalcanie nauczycieli,

a w latach 2014-2016 dodatkowo o część wydatków z rozdziału 80114 – Zespoły obsługi ekonomiczno-administracyjnej szkół, w zakresie przypadającym na przedszkole, w kwotach podanych przez gminę. W latach tych pomniejszono jednocześnie kwotę wydatków bieżących o opłaty za korzystanie z wychowania przedszkolnego oraz za wyżywienie, stanowiące dochody budżetu gminy.

Biegły nie podziela poglądu strony powodowej (str. 484 akt sprawy), jakoby sprawozdania Rb-285 z wykonania planu wydatków jednostki budżetowej były „niemiarodajne”. Wręcz przeciwnie, stanowią one podstawowe i nieodłączne źródło wiedzy o wydatkach bieżących ponoszonych przez gminę na utrzymanie przedszkola publicznego. W konsekwencji, przy obliczeniach z okresu lat 2008-2011 pominięto rozdział 80195 – Pozostała działalność, ponieważ wydatki takie nie występowały w sprawozdaniach Rb-285 z wykonania planu wydatków budżetowych Publicznego Przedszkola Nr 3 za lata 2008-2011. Metodologię zastosowaną przez powódkę – tj. „udział procentowy liczby uczniów w przedszkolach publicznych⁴ do ogółu uczniów w placówkach publicznych”, obliczony łącznie dla

³ Klasyfikacja paragrafów wydatków jest czterocyfrowa. Czwartą cyfrą jest cyfra zero lub inna cyfra w przypadku np. oznaczenia finansowania programów ze środków bezzwrotnych pochodzących z Unii Europejskiej lub współfinansowania programów i projektów realizowanych ze środków zewnętrznych.

⁴ Nie wiadomo dlaczego powódka używa liczby mnogiej.

wszystkich placówek gminnych na podstawie sprawozdania z wykonania budżetu Gminy Boguszów-Gorce za lata 2008-2011 r. – biegły uznaje za nieprawidłową. W ocenie biegłego obliczana wielkość wydatków bieżących ustalanych w budżecie gminy musi bezpośrednio dotyczyć i wiązać się z działalnością konkretnego przedszkola gminnego. Skoro w sprawozdawczości Przedszkola Publicznego Nr 3 nie wykazano takiego rodzaju wydatków, pozwana zaprzeczyła jakoby miały bezpośredni związek z działalnością przedszkola publicznego i jednocześnie powódka nie udowodniła, że takie wydatki były ponoszone przez to przedszkole, to biegły nie ma podstaw do ich uwzględnienia w swoich wycenieniach. W przeciwnym razie mógłby spotkać się z zarzutem nieusprawiedliwionego uznania sprawozdań budżetowych Rb-285 z wykonania planu wydatków budżetowych Publicznego Przedszkola Nr 3 za lata 2008-2011 za nieprawidłowe. Brak natomiast przesłanek i dowodów pozwalających przyjąć takie założenie.⁵

Do obliczeń przyjęto dotacje dla uczniów zdrowych, wychodząc z założenia, iż kwestia dotacji na uczniów niepełnosprawnych⁶, którą w ocenianym okresie powódka również otrzymywała, nie stanowi sporu pomiędzy stronami.

Obliczenie wysokości dotacji za lata 2008-2011, tj. za okres w którym pozwana była organem założycielskim dla Przedszkola Publicznego Nr 3 przy ul. Kolejowej 49 w Boguszowie-Gorcach:

2008 r.

Wydatki bieżące ustalone w budżecie gminy, w przedszkolu prowadzonym przez gminę:

Lp.	Rozdział	Plan po zmianach [zł]
1	80104 – Przedszkola	794.412,00
2	80146 – Doksztalcanie i doskonalenie nauczycieli	2.970,00
Suma wydatków bieżących ustalonych w budżecie:		797.382,00

Kwota dotacji przypadająca na 1 ucznia:

Suma wydatków bieżących ustalonych w budżecie [zł]	Średnia miesięczna ilość uczniów w Przedszkolu Publicznym Nr 3 w 2008 r.	Kwota wydatków bieżących przypadająca na 1 ucznia w Publicznym Przedszkolu Nr 3		75% z kol. d (dotacja przysługująca na 1 ucznia przedszkola niepublicznego miesięcznie)
		rocznie (a : b)	miesięcznie (c : 12)	
a	b	c	d	e
797.382,00	130	6.133,70	511,14	383,35

⁵ Tym bardziej, że wykazanie w sprawozdaniach budżetowych danych niezgodnych z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej podlega sankcjom wynikającym z art. 18 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (j.t. Dz. U. z 2013 r. poz. 168 ze zm.). W aktach sprawy nie było natomiast żadnego dokumentu, który świadczyłby o podważeniu wiarygodności przedmiotowych sprawozdań budżetowych.

⁶ Dotacje na uczniów niepełnosprawnych podlegają odrębnym zasadom obliczania.

Kwota dotacji należnej w 2008 r. 7:

Miesiąc	Liczba uczniów w przedszkolu niepublicznym	Kwota dotacji na 1 ucznia	Kwota dotacji należnej
wrzesień	105	383,35	40.251,75
październik	104	383,35	39.868,40
listopad	103	383,35	39.485,05
grudzień	102	383,35	39.101,70
RAZEM:			158.706,90

2009 r.

Wydatki bieżące ustalone w budżecie gminy, w przedszkolu prowadzonym przez gminę:

L.p.	Rozdział	Plan po zmianach [zł]
1	80104 – Przedszkola	895.290,00
2	80146 – Doksztalcanie i doskonalenie nauczycieli	3.700,00
Suma wydatków bieżących ustalonych w budżecie:		898.990,00

Kwota dotacji przypadająca na 1 ucznia:

Suma wydatków bieżących ustalonych w budżecie [zł]	Średnia miesięczna ilość uczniów w Przedszkolu Publicznym Nr 3 w 2009 r.	Kwota wydatków bieżących przypadająca na 1 ucznia w Publicznym Przedszkolu Nr 3		75% z kol. d (dotacja przysługująca na 1 ucznia przedszkola niepublicznego miesięcznie)
		rocznie (a : b)	miesięcznie (c : 12)	
a	b	c	d	e
898.990,00	130	6.915,30	576,27	432,20

Kwota dotacji należnej w 2009 r:

Miesiąc	Liczba uczniów w przedszkolu niepublicznym	Kwota dotacji na 1 ucznia	Kwota dotacji należnej
styczeń	111	432,20	47.974,20
luty	111	432,20	47.974,20
marzec	113	432,20	48.838,60
kwiecień	116	432,20	50.135,20
maj	114	432,20	49.270,80
czerwiec	112	432,20	48.406,40
lipiec	113	432,20	48.838,60
sierpień	113	432,20	48.838,60
wrzesień	147	432,20	63.533,40
październik	147	432,20	63.533,40
listopad	125	432,20	54.025,00
grudzień	125	432,20	54.025,00
RAZEM:			625.393,40

7 W 2008 r. powódka prowadziła Przedszkole Niepubliczne „Koniczynka II” przez 4 miesiące.

2010 r.

Wydatki bieżące ustalone w budżecie gminy, w przedszkolu prowadzonym przez gminę:

Lp.	Rozdział	Plan po zmianach [zł]
1	80104 – Przedszkola	884.910,00
2	80146 – Doksztalcanie i doskonalenie nauczycieli	2.180,00
Suma wydatków bieżących ustalonych w budżecie:		887.090,00

Kwota dotacji przypadająca na 1 ucznia:

Suma wydatków bieżących ustalonych w budżecie [zł]	Średnia miesięczna ilość uczniów w Przedszkolu Publicznym Nr 3 w 2010 r.	Kwota wydatków bieżących przypadająca na 1 ucznia w Publicznym Przedszkolu Nr 3		75% z kol. d (dotacja przysługująca na 1 ucznia przedszkola niepublicznego miesięcznie)
		rocznie (a : b)	miesięcznie (c : 12)	
a	b	c	d	e
887.090,00	143	6.203,42	516,95	387,71

Kwota dotacji należnej w 2010 r:

Miesiąc	Liczba uczniów w przedszkolu niepublicznym	Kwota na 1 ucznia	Kwota dotacji należnej
styczeń	124	387,71	48.076,04
luty	124	387,71	48.076,04
marzec	124	387,71	48.076,04
kwiecień	124	387,71	48.076,04
maj	124	387,71	48.076,04
czerwiec	124	387,71	48.076,04
lipiec	124	387,71	48.076,04
sierpień	124	387,71	48.076,04
wrzesień	124	387,71	48.076,04
październik	124	387,71	48.076,04
listopad	124	387,71	48.076,04
grudzień	124	387,71	48.076,04
RAZEM:			576.912,48

2011 r.

Wydatki bieżące ustalone w budżecie gminy, w przedszkolu prowadzonym przez gminę:

Lp.	Rozdział	Plan po zmianach [zł]
1	80104 – Przedszkola	866.800,00
2	80146 – Doksztalcanie i doskonalenie nauczycieli	3.500,00
Suma wydatków bieżących ustalonych w budżecie:		870.300,00

Kwota dotacji przypadająca na 1 ucznia:

Suma wydatków bieżących ustalonych w budżecie [zł]	Średnia miesięczna ilość uczniów w Przedszkolu Publicznym Nr 3 w 2011 r.	Kwota wydatków bieżących przypadająca na 1 ucznia w Publicznym Przedszkolu Nr 3		75% z kol. d (dotacja przysługująca na 1 ucznia przedszkola niepublicznego miesięcznie)
		rocznie (a : b)	miesięcznie (c : 12)	
a	b	c	d	e
870.300,00	143	6.086,01	507,16	380,37

Kwota dotacji należnej w 2011 r:

Miesiąc	Liczba uczniów w przedszkolu niepublicznym	Kwota na 1 ucznia	Kwota dotacji należnej
styczeń	137	380,37	52.110,69
luty	137	380,37	52.110,69
marzec	132	380,37	50.208,84
kwiecień	131	380,37	49.828,47
maj	133	380,37	50.589,21
czerwiec	134	380,37	50.969,58
lipiec	136	380,37	51.730,32
sierpień	136	380,37	51.730,32
wrzesień	125	380,37	47.546,25
październik	114	380,37	43.362,18
listopad	114	380,37	43.362,18
grudzień	114	380,37	43.362,18
RAZEM:			586.910,91

Obliczenie wysokości dotacji za lata 2014-2016, tj. za okres w którym pozwana była organem założycielskim dla przedszkola gminnego funkcjonującego w ramach Zespołu Szkolno-Przedszkolnego przy ul. Szkolnej 3-4 w Boguszowie-Gorcach:

2014 r.

Wydatki bieżące ustalone w budżecie gminy, w przedszkolu prowadzonym przez gminę:

Miesiąc	80104 Przedszkola	80114 – Zespoły obsługi 80146 – Doksztalcanie nauczycieli	minus § 0830 Wpływy z usług	Planowane roczne wydatki na przedszkole publiczne [zł]
styczeń	808.591,00	42.902,09	- 207.500,00	643.993,09
luty	808.591,00	42.912,23	- 207.500,00	644.003,23
marzec	808.591,00	42.912,23	- 207.500,00	644.003,23
kwiecień	808.591,00	42.672,19	- 207.500,00	643.763,19
maj	808.591,00	42.635,00	- 207.500,00	643.726,00
czerwiec	808.591,00	42.635,00	- 207.500,00	643.726,00
lipiec	823.591,75	43.861,96	- 207.500,00	659.953,71

Miesiąc	80104 Przedszkola	80114 – Zespoły obsługi 80146 – Dokszałtawanie nauczycieli	minus § 0830 Wpływy z usług	Planowane roczne wydatki na przedszkole publiczne [zł]
sierpień	859.514,75	44.199,34	- 207.500,00	696.214,09
wrzesień	859.514,75	44.192,38	- 207.500,00	696.207,13
październik	883.064,75	44.156,62	- 125.510,00	801.711,37
listopad	883.064,75	44.097,49	- 125.510,00	801.652,24
grudzień	887.524,75	44.062,71	- 125.510,00	806.077,46

Kwota dotacji przypadająca na 1 ucznia:

Planowane wydatki na przedszkole publiczne [zł]	Miesięczna ilość uczniów w Przedszkolu Publicznym Nr 3 w 2014 r.	Kwota wydatków bieżących przypadająca na 1 ucznia w Publicznym Przedszkolu Nr 3		75% z kol. d (dotacja przysługująca na 1 ucznia przedszkola niepublicznego miesięcznie)
		rocznie (a : b)	miesięcznie (c : 12)	
a	b	c	d	e
643.993,09	132	4.878,73	406,56	304,92
644.003,23	132	4.878,81	406,56	304,92
644.003,23	132	4.878,81	406,56	304,92
643.763,19	132	4.876,99	406,41	304,80
643.726,00	132	4.876,71	406,39	304,79
643.726,00	132	4.876,71	406,39	304,79
659.953,71	132	4.999,64	416,63	312,47
696.214,09	132	5.274,35	439,52	329,64
696.207,13	132	5.274,29	439,52	329,64
801.711,37	132	6.073,57	506,13	379,59
801.652,24	132	6.073,12	506,09	379,56
806.077,46	132	6.106,64	508,88	381,66

Kwota dotacji należnej w 2014 r.:

Miesiąc	Liczba uczniów w przedszkolu niepublicznym	Kwota na 1 ucznia	Kwota dotacji należnej
styczeń	87	304,92	26.528,04
luty	90	304,92	27.442,80
marzec	91	304,92	27.747,72
kwiecień	93	304,80	28.346,40
maj	97	304,79	29.564,63
czerwiec	95	304,79	28.955,05
lipiec	95	312,47	29.684,65
sierpień	95	329,64	31.315,80
wrzesień	80	329,64	26.371,20
październik	80	379,59	30.367,20
listopad	84	379,56	31.883,04
grudzień	83	381,66	31.677,78
RAZEM:			349.884,31

2015 r.

W aktach sprawy znajdowało się zarządzenie nr 55/2015 Burmistrza Miasta Boguszków-Gorce z dnia 4 marca 2015 r. w sprawie sposobu wyliczania wydatków bieżących na przedszkola publiczne w wydatkach Miejskiego Zespołu Ekonomiczno-Administracyjnego Szkół w Boguszkowie-Gorcach sklasyfikowanych w rozdziale 80114.⁸ Pomijając wątpliwą – zdaniem biegłego – podstawę prawną wydania takiego zarządzenia, to z pewnością algorytm i wzór tam opisany nie daje podstaw do uznania przyjętej metodologii obliczeń za prawidłową. Przyjęty wzór zakładał, że do wyliczenia wskaźnika wydatków bieżących na przedszkola publiczne w wydatkach MZEASz należy przyjąć stosunek wydatków bieżących na przedszkola (Wb) do wydatków wszystkich jednostek obsługiwanych przez MZEASz łącznie z MZEASz-em (WbWJO) pomnożony przez wydatki bieżące MZEASz sklasyfikowane w rozdziale 80114 (MZEAS):

$$W_x = \frac{W_b}{W_{bWJO}} \times W_{ZEAS}$$

W wyniku zastosowania powyższego wzoru można było otrzymać wskaźnik mówiący o tym, jaka część wydatków bieżących na przedszkole gminne⁹ zawarta jest w łącznych wydatkach bieżących wszystkich jednostek budżetowych mających jakikolwiek związek z gminną oświatą. Przyjęcie do obliczenia dotacji takiej konstrukcji jest w ocenie biegłego niedopuszczalne. Po pierwsze nie wiadomo, co autor wzoru rozumie pod pojęciem wartości Wb. Czy wydatki w rozdziale 80104 – Przedszkola czy też kwoty wydatków bieżących z innych rozdziałów. Jeśli tylko z rozdziału 80104 – to dlaczego? A jeśli również z innych rozdziałów – to z których? Po drugie, odnoszenie wskaźnika wydatków bieżących na utrzymanie przedszkola publicznego powinno następować w stosunku do wydatków całego zespołu szkolno-przedszkolnego w którym ono funkcjonuje. Jest to logiczną konsekwencją układu sprawozdawczości budżetowej. Większość ze znanych biegłemu j.s.t. oblicza taki wskaźnik według proporcji liczby dzieci uczęszczających do przedszkola w stosunku do łącznej liczby uczniów całego zespołu szkolno-przedszkolnego. Wówczas prawidłowo da się wyliczyć wskaźnik procentowy udziału w wydatkach 80146 – Doksztalcanie i doskonalenie nauczycieli, 80148 – Stołówki szkolne i przedszkolne czy 80149 – Specjalna organizacja nauki ale także innych wydatków, np. wynagrodzeń pracowników obsługi, mediów, ochrony i wielu innych wydatków wspólnych. Analogicznie zatem – tj. wskaźnikiem liczby uczniów – da się także policzyć wydatki w rozdziale 80114 – Zespoły obsługi ekonomiczno-administracyjnej szkół. Takich danych jednak w niniejszej sprawie nie przedłożyła ani strona powodowa ani strona pozwana. Obliczanie wskaźnika liczby dzieci przedszkolnych w stosunku do ogólnej liczby uczniów we wszystkich placówkach gminnych jest niedopuszczalne z tego względu, że w każdej z nich nakłady na doksztalcanie nauczycieli, utrzymanie stołówek (catering) czy wydatki na media mogą być diametralnie różne i wynikać z wielu odmiennych czynników. Nie można więc w obliczeniach takiej proporcji wychodzić poza ten zespół szkolno-przedszkolny, w którym funkcjonuje dane przedszkole. Biegły co do zasady zgadza się z tezą, iż proporcjonalna część wydatków z rozdziałów 80114, 80146, 80148, 80149 czy też 80195 powinna zostać wliczona w wysokość wydatków bieżących na utrzymanie gminnego przedszkola. Jednak sposób, w który zarówno strona powodowa jak i strona pozwana

⁸ Następnie zmieniane zarządzeniami z dnia 10 marca 2015 r. i 30 grudnia 2015 r.

⁹ Nie wiedzieć czemu w treści zarządzenia Burmistrz posługuje się liczbą mnogą: „przedszkola publiczne”, podczas gdy posiada tylko jedno przedszkole w ramach zespołu szkolno-przedszkolnego.

obliczyła te wielkości jest nie do zaakceptowania. Biegły w swoich obliczeniach nie może natomiast posługiwać się danymi niewiarygodnymi, stąd w latach 2015-2016 przyjęto do wyliczeń wielkości wydatków z rozdziału 80104 (na podstawie sprawozdań Rb-285 Zespołu Szkolno-Przedszkolnego) powiększone o kwoty szacunkowe wskazane przez pozwaną jako „Doliczenie planowanych wydatków na obsługę MZEASz” i pomniejszone o wpływy z usług wykazane w § 0830.

Wydatki bieżące ustalone w budżecie gminy, w przedszkolu prowadzonym przez gminę:

Miesiąc	80104 Przedszkola	80114 – Zespoły obsługi (szacunkowe)	minus § 0830 Wpływy z usług	Planowane roczne wydatki na przedszkole publiczne [zł]
styczeń	1.009.310,00	104.564,64	- 197.200,00	916.674,64
luty	1.009.310,00	104.564,64	- 197.200,00	916.674,64
marzec	1.009.310,00	105.941,93	- 197.200,00	918.051,93
kwiecień	1.009.310,00	103.621,05	- 197.200,00	915.731,05
maj	1.009.310,00	103.590,17	- 197.200,00	915.700,17
czerwiec	954.079,00	97.145,69	- 133.705,00	917.519,69
lipiec	954.079,00	96.663,95	- 133.705,00	917.037,95
sierpień	954.079,00	96.223,49	- 133.705,00	916.597,49
wrzesień	946.929,00	93.531,90	- 133.705,00	906.755,90
październik	946.929,00	88.654,53	- 133.705,00	901.878,53
listopad	907.379,00	83.013,79	- 133.705,00	856.687,79
grudzień	900.482,00	83.770,49	- 133.705,00	850.547,49

Kwota dotacji przypadająca na 1 ucznia:

Planowane wydatki na przedszkole publiczne [zł]	Miesięczna ilość uczniów w Przedszkolu Publicznym Nr 3 w 2015 r.	Kwota wydatków bieżących przypadająca na 1 ucznia w Publicznym Przedszkolu Nr 3		75% z kol. d (dotacja przysługująca na 1 ucznia przedszkola niepublicznego miesięcznie)
		rocznie (a : b)	miesięcznie (c : 12)	
a	b	c	d	e
916.674,64	164	5.589,47	465,78	349,33
916.674,64	164	5.589,47	465,78	349,33
918.051,93	165	5.563,95	463,66	347,74
915.731,05	166	5.516,45	457,70	344,77
915.700,17	164	5.583,53	465,29	348,96
917.519,69	164	5.594,63	466,21	349,69
917.037,95	164	5.591,69	465,97	349,47
916.597,49	164	5.589,00	465,75	349,31
906.755,90	143	6.340,95	528,41	396,30
901.878,53	141	6.396,30	533,02	399,76
856.687,79	143	5.990,82	499,23	374,42
850.547,49	139	6.119,04	509,92	382,44

Kwota dotacji należnej w 2015 r.:

Miesiąc	Liczba uczniów w przedszkolu niepublicznym	Kwota na 1 ucznia	Kwota dotacji należnej
styczeń	84	349,33	29.343,72
luty	88	349,33	30.741,04
marzec	90	347,74	31.296,60
kwiecień	97	344,77	33.442,69
maj	97	348,96	33.849,12
czerwiec	96	349,69	33.570,24
lipiec	96	349,47	33.549,12
sierpień	96	349,31	33.533,76
wrzesień	114	396,30	45.178,20
październik	111	399,76	44.373,36
listopad	110	374,42	41.186,20
grudzień	109	382,44	41.685,96
RAZEM:			431.750,01

2016 r.

Wydatki bieżące ustalone w budżecie gminy, w przedszkolu prowadzonym przez gminę:

Miesiąc	80104 Przedszkola	80114 – Zespoły obsługi (szacunkowe)	minus § 0830 Wpływy z usług	Planowane roczne wydatki na przedszkole publiczne [zł]
styczeń	714.424,00	127.433,27	- 148.044,00	693.813,27
luty	714.424,00	119.099,37	- 148.044,00	685.479,37
marzec	714.424,00	119.099,37	- 148.044,00	578.289,37
kwiecień	714.424,00	115.242,20	- 148.044,00	681.622,00
maj	714.424,00	113.540,53	- 148.044,00	579.920,53
czerwiec	714.424,00	110.526,25	- 148.044,00	676.906,25
lipiec	714.424,00	109.279,13	- 148.044,00	674.780,99
sierpień	720.424,00	108.400,99	- 148.044,00	680.780,99
wrzesień	730.424,00	107.853,73	- 148.044,00	690.233,73
październik	732.484,00	105.445,10	- 125.044,00	712.885,10
listopad	734.684,00	101.684,96	- 125.044,00	711.324,96
grudzień	732.948,00	101.224,67	- 125.044,00	709.128,67

Kwota dotacji przypadająca na 1 ucznia:

Planowane wydatki na przedszkole publiczne [zł]	Miesięczna ilość uczniów w Przedszkolu Publicznym Nr 3 w 2016 r.	Kwota wydatków bieżących przypadająca na 1 ucznia w Publicznym Przedszkolu Nr 3		75% z kol. d (dotacja przysługująca na 1 ucznia przedszkola niepublicznego miesięcznie)
		rocznie (a : b)	miesięcznie (c : 12)	
a	b	c	d	e
693.813,27	137	5.064,33	422,02	316,51
685.479,37	140	4.896,28	408,02	306,01

Planowane wydatki na przedszkole publiczne (zł)	Miesięczna ilość uczniów w Przedszkolu Publicznym Nr 3 w 2016 r.	Kwota wydatków bieżących przypadająca na 1 ucznia w Publicznym Przedszkolu Nr 3		75% z kol. d (dotacja przysługująca na 1 ucznia przedszkola niepublicznego miesięcznie)
		rocznie (a : b)	miesięcznie (c : 12)	
578.289,37	141	4.101,34	341,77	256,32
681.622,00	141	4.834,19	402,84	302,13
579.920,53	139	4.172,09	347,67	260,75
676.906,25	139	4.869,82	405,81	304,35
674.780,99	139	4.854,53	404,54	303,40
680.780,99	138	4.933,19	411,09	308,31
690.233,73	163	4.234,56	352,88	264,66
712.885,10	164	4.346,86	362,23	271,67
711.324,96	161	4.418,16	368,18	276,13
709.128,67	161	4.404,52	367,04	275,28

Kwota dotacji należnej w 2016 r.:

Miesiąc	Liczba uczniów w przedszkolu niepublicznym	Kwota na 1 ucznia	Kwota dotacji należnej
styczeń	103	316,51	32.600,53
luty	98	306,01	29.988,98
marzec	100	256,32	25.632,00
kwiecień	99	302,13	29.910,87
maj	101	260,75	26.335,75
czerwiec	103	304,35	31.348,05
lipiec	103	303,40	31.250,20
sierpień	103	308,31	31.755,93
wrzesień	94	264,66	24.878,04
październik	97	271,67	26.351,99
listopad	99	276,13	27.336,87
grudzień	99	275,28	27.252,72
RAZEM:			344.641,93

dr Krzysztof Paliwoda
BIEGŁY SĄDOWY
przy Sądzie Okręgowym we Wrocławiu
z zakresu: audytu i kontroli, finansów
publicznych i samorządu terytorialnego

Sygnatura akt

XII C 325/19

OPINIA UZUPEŁNIAJĄCA BIEGŁEGO SĄDOWEGO

na potrzeby postępowania sądowego w sprawie
z powództwa Katarzyny Tomańskiej
prowadzącej przedszkole niepubliczne Koniczynka II
przeciwko Gminie Boguszów-Gorce
o zapłatę

SĄD OKRĘGOWY we WROCŁAWIU BIURO PODAWCZE
Wpł. 14-04-2021 godz.
Odpisów zał.
Adrezj. Roznikski

Zlecający:

Sąd Okręgowy we Wrocławiu – Wydział XII Cywilny

Przedmiot opinii:

1. ustalenie wysokości dotacji należnej powódce zgodnie z art. 90 ustawy o systemie oświaty,
 2. ustalenie ewentualnych różnic pomiędzy kwotami dotacji wypłaconymi powódce a należnymi,
 3. odniesienie się do stanowiska stron,
- w okresie objętym pozwem, tj. w latach 2008-2011 i 2014-2016.

Podstawa wydania opinii:

- postanowienie Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 30 grudnia 2019 r. o dopuszczeniu dowodu z opinii biegłego,
- zlecenie opinii uzupełniającej z dnia 7 grudnia 2020 r. oraz z dnia 11 lutego 2021 r.

Data wydania opinii:

8 kwietnia 2021 r.

Podpis biegłego:

dr Krzysztof Paliwoda
BIEGŁY SĄDOWY
przy Sądzie Okręgowym we Wrocławiu
z zakresu: audytu i kontroli, finansów publicznych
i samorządu terytorialnego

Odnosząc się do zarzutów do opinii biegłego, złożonych przez stronę powodową pismem z dnia 27 października 2020 r. (data wpływu do Sądu 1 grudnia 2020 r.), wyjaśniam co następuje:

Po pierwsze uważam, że profesjonalnemu pełnomocnikowi nie przystoi język nacechowany agresją i pomówieniami. Niestety zarzuty do mojej opinii napisane są takim właśnie językiem, z którym trudno prowadzić racjonalną polemikę. Liczne wytyśzczenia, podkreślenia i zmiany kolorów czcionki, powtarzanie po wielokroć tych samych fraz oraz przypisywanie mi bezpodstawnie jakichś ukrytych złych intencji wskazuje w mojej ocenie, że agresja autora spowodowana jest brakiem merytorycznych argumentów, podważających wydaną przeze mnie opinię. Zarzuty do opinii, mimo że liczą aż 88 stron, dowodzą co najwyżej niezrozumienia przez pełnomocnika strony powodowej ani roli biegłego w procesie, ani problematyki ewidencjonowania wydatków przez jednostki samorządu terytorialnego.

Sporządzając opinię na zlecenie sądu, biegły zobowiązany jest do korzystania z zebranego przez sąd materiału dowodowego i co do zasady nie ma uprawnień do dokonywania ustaleń faktycznych we własnym zakresie. Nawet jeśli przekazany biegłemu w aktach sprawy materiał dowodowy jest niekompletny, biegły nie jest uprawniony do samodzielnego jego uzupełniania i korygowania, za wyjątkiem odwołania się do powszechnie dostępnych rejestrów, baz danych oraz innego ogólnodostępnego zasobu, lub zwrócenia się do sądu o ewentualne uzupełnienie materiału dowodowego. Niekompletność materiału dowodowego w zasadzie powinna obciążać stronę procesu, która z pomocą tych dowodów stara się wywieść korzystne dla siebie skutki prawne. Zadaniem biegłego zasadniczo nie jest poszukiwanie dowodów i okoliczności mających uzasadniać argumentację stron procesu, lecz dokonanie oceny przedstawionego materiału z perspektywy posiadanej wiedzy specjalistycznej.¹ Żadna ze stron nie może oczekiwać od biegłego, że ten będzie jej rzecznikiem w niniejszej sprawie. Nieracjonalne jest oczekiwanie strony powodowej, że biegły powinien podjąć działania na rzecz weryfikacji, czy sprawozdawczość budżetowa w gminie Boguszów-Gorce była prowadzona w spornym okresie prawidłowo. Analiza zebranych w sprawie akt nie dawała podstaw do podważania rzetelności sprawozdań Rb-28S, co zdaje się być zarzutem przewodnim w podjętej przez pełnomocnika strony powodowej krytyce mojej opinii. Ale nawet jeśli uważa on, że sprawozdawczość ta była prowadzona błędnie lub nierzetelnie, to właściwym adresatem takich spostrzeżeń jest Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu, ewentualnie także komisja rewizyjna przy organie stanowiącym w owej gminie. To te organy mają możliwość przeprowadzenia kontroli sprawozdawczości budżetowej. Biegły nie posiada takich uprawnień kontrolnych, nie ma wglądu w całość dokumentacji źródłowej, sąąd nie powinien być wikłany w rozstrzyganie tego typu oskarżeń.

W przedłożonych zarzutach do opinii biegłego w szczególności nie zgadzam się z następującymi twierdzeniami:

- a) Na str. 7: „...*absolutyzując w tym względzie sprawozdanie Rb-28S, które jest dla biegłego właściwie jedynym miarodajnym i wyłącznym dokumentem, który biegły przyjmuje bezkrytycznie i w oparciu o który biegły sporządził swoją opinię, mimo wyraźnych*

¹ Por. np. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 13 października 2016 r. (sygnatura akt I ACa 432/16).

zastrzeżeń powódki, co do rzetelności i miarodajności przedstawionych przez pozwaną dokumentów Rb-28S, które są przez nikogo niepodpisane,² nie wiadomo czy stanowią ostateczne formy dokumentów, które są nieopatrzony bezpiecznym podpisem, które nie zapewniają ich integralności i nie zabezpieczają ich przed ingerencją w ich treść, niepoświadczony za zgodność z oryginałem”.³ Z kontekstu wypowiedzi, wynika że pełnomocnik strony powodowej poddaje w wątpliwość nie tylko merytoryczną prawidłowość sporządzenia sprawozdań, ale w ogóle podejrzewa, że dokumenty te mogą być nieoryginalne, konkludując: „Biegły nie podjął żadnych działań celem weryfikacji ww. dokumentów”. Otóż należałoby przypomnieć panu mecenasowi, że jeśli posiada wiedzę o fałszerstwie ww. dokumentów, to był zobowiązany zawiadomić o tym fakcie właściwą prokuraturę (art. 304 kpk). Jeśli zaś potrafi udowodnić, że dane w sprawozdaniach budżetowych nie odpowiadają zapisom w budżecie i w księgach rachunkowych gminy Boguszków-Gorce, to powinien o tym fakcie powiadomić Regionalną Izbę Obrachunkową we Wrocławiu. Z pewnością biegły jest ostatnią osobą, która byłaby umocowana do zajęcia stanowiska w tej kwestii w ramach niniejszej sprawy, w szczególności nie mając dostępu do dokumentacji źródłowej. Co zaś tyczy się przydatności sprawozdań budżetowych Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych danej jednostki, to z całą stanowczością podtrzymuję swoje zdanie, iż ich analiza była koniczna i niezbędna w procesie oceny prawidłowości naliczenia dotacji dla przedszkoli niepublicznych w tamtym okresie. Szczegółowe uzasadnienie takiego stanowiska zostało zaprezentowane w opinii.

- b) Na str. 9: „Powódka wskazuje, że w sytuacji, w której strony różnią się od siebie w twierdzeniach co do faktów, rolą biegłego jest sporządzenie opinii alternatywnej, uwzględniającej stanowisko przedstawione przez jedną stronę – powoda, i stanowisko przedstawione przez drugą stronę – pozwanego”. Otóż nie. Takie postrzeganie roli biegłego sprowadzałoby opinię do roli arkusza kalkulacyjnego, oceniającego wyłącznie rachunkową (matematyczną) poprawność obliczeń. W mojej ocenie prawidłowy sposób obliczenia dotacji może być tylko jeden. Tak rozumiem zlecenie tutejszego Sądu i tak też się do niego odniosłem.
- c) Na str. 10: „W efekcie do podstawy obliczenia dotacji należy uwzględnić wszystkie wydatki będące wydatkami bieżącymi i nie jest istotne, gdzie są one zaksięgowane lub w jaki sposób są one księgowane, w szczególności czy są one zaksięgowane w sprawozdaniu Rb-28S czy też bezpośrednio w budżecie pozwanej jednostki, czy są one księgowane jako wydatkowane⁴ bezpośrednio, czy też pośrednio na przedszkola publiczne”. Przed

² Zarzut w oczywisty sposób nieprawdziwy, czemu przeczy zgromadzona w aktach sprawy dokumentacja. Por. akta sprawy str.: 382-462 i 797-919.

³ Pełnomocnik powódki nie wyjaśnia, dlaczego jego zdaniem kserokopia papierowego dokumentu, wbrew jego twierdzeniom potwierdzona za zgodność z oryginałem i wydrukowana z systemu zarządzania budżetem BeSTia, przesyłana jednocześnie do RIO (gdzie przechodzi proces weryfikacyjny WIAS, m.in. w zakresie zgodności z budżetem) nie spełnia cech wiarygodnego dokumentu.

⁴ Na marginesie można wspomnieć, że pełnomocnik powódki błędnie odnosi się w swoich zarzutach do kwot wydatków wykonanych (wydatkowanych, poniesionych), podczas gdy do obliczeń dotacji należy przyjmować kwoty wydatków planowanych (pian po zmianach).

wszystkim pojęcie „księgowania” odnosi się do zapisów ksiąg rachunkowych. Nie można czegoś księgować w budżecie lub sprawozdaniu. Postępowanie się takimi określeniami dowodzi nieznamości tematu. Jeśli zaś chodzi o uwzględnienie w obliczeniach dotacji dla przedszkola niepublicznego podstawy w postaci wydatków bieżących na przedszkole publiczne, to istotnie bez znaczenia pozostaje, czy mają one charakter bezpośredni czy pośredni. Problem jednak w tym, że strona powodowa domaga się od biegłego uwzględnienia w obliczeniach wartości ujętych w budżecie dla wszystkich jednostek oświatowych w gminie, a nie tylko kwot odnoszących się „bezpośrednio i pośrednio” do przedszkola gminnego. I na taki sposób obliczeń mojej zgody nie ma. Absolutnie nie można przy obliczaniu dotacji dla przedszkola niepublicznego odwoływać się wprost do zapisów budżetowych in gremio. Należało wydatki bieżące budżetu gminy odnosić wyłącznie do tych, które dotyczyły się przedszkola gminnego. To rolą powódki było przedłożenie dowodów na to, że wydatki takie zostały zaplanowane w budżecie pozwanej gminy a jednocześnie nie zostały odzwierciedlone w sprawozdaniach Rb-28S. Bezsporne były planowane wydatki, sprawozdane w rozdziałach 80104 i 80146, a w latach 2014-2016 dodatkowo w rozdziale 80114. I takie dane zostały w obliczeniach uwzględnione. Natomiast w obliczeniach za lata 2008-2011 pominięto wydatki planowane w innych rozdziałach, ponieważ nie występowały one w sprawozdaniu RB-28S a powódka nie przedstawiła żadnego dowodu na to, że odnosiły się one do przedszkola gminnego i ewentualnie w jakiej wysokości. Oczekiwanie zatem, że to biegły na własną rękę będzie poszukiwał takich dowodów lub przyjmował „na słowo” kwoty wskazywane przez powódkę, jest nieuzasadnione. To w wyłącznym interesie powódki leżało przedłożenie dowodów wskazujących, jakie kwoty wydatków były – o ile faktycznie miało to miejsce – planowane w owych pozostałych rozdziałach dla przedszkola publicznego. Powódka tego nie uczyniła, stąd biegły pominął te rozdziały w obliczeniach własnych.

Co zaś tyczy się zarządzenia nr 55/2015 Burmistrza Miasta i Gminy Boguszów-Gorce z dnia 4 marca 2015 r. w sprawie sposobu wyliczania wydatków bieżących na przedszkole publiczne w wydatkach Miejskiego Zespołu Ekonomiczno-Administracyjnego Szkół w Boguszowie-Gorcach sklasyfikowanych w rozdziale 80114, to moje stanowisko zostało wystarczająco klarownie sprecyzowane w treści opinii. Po pierwsze, brak było podsatwy prawnej do wydania takiego aktu. Po drugie, wzór tam opisany nie dawał podstaw do uznania przyjętej metodologii obliczeń za prawidłową ponieważ zakładał, że do wyliczenia wskaźnika wydatków bieżących na przedszkole publiczne w wydatkach MZEASz należy przyjąć stosunek wydatków bieżących na przedszkole do wydatków wszystkich jednostek obsługiwanych przez MZEASz łącznie z samym MZEASz-em. Obliczanie wskaźnika liczby dzieci przedszkolnych w stosunku do ogólnej liczby uczniów we wszystkich placówkach gminnych jest niedopuszczalne z tego względu, że w każdej z nich nakłady na kształcenie nauczycieli, utrzymanie stołówki (catering) czy wydatki na media mogły być różne i wynikać z wielu odmiennych czynników. Nie można więc w obliczeniach takiej proporcji wychodzić poza ten zespół szkolno-przedszkolny, w którym funkcjonuje dane przedszkole. W takiej sytuacji, nic przecież nie stało na przeszkodzie, aby powódka

zgromadziła (choćby w trybie informacji publicznej, co jest częstą praktyką w tego typu powództwach) dane na temat liczby dzieci (uczniów) w całym zespole i odniosła te dane do liczby dzieci w przedszkolu publicznym. Oczywiście biegły mógł to uczynić za powódkę, ale wówczas stałby się faktycznie stronnikiem powództwa, poszukującym argumentów na jego słuszność. Tym czasem nie taka jest rola biegłego. Ja w tym procesie nie występuję jako doradca jednej ze stron, tylko jako osoba wyposażona w wiedzę i doświadczenie, której zadaniem jest potwierdzenie lub zaprzeczenie prawdziwości wyliczeń przedstawionych w pozwie. I z naprowadzonych przyczyn, wyliczenia przedstawione w pozwie były błędne i nie mogły zostać uznane za prawidłowo naliczona kwota niedopłaty dla powódki.

- d) Na str. 13: *„... co dowodzi, że pozwana księgowwała kreatywnie, nie to co istniało, lecz to co chciano zaksięgować, a w aktach sprawy wbrew temu co pisze biegły znajdują się dokumenty świadczące o podważeniu wiarygodności ww. sprawozdań Rb-28S, tylko biegły nie zapoznał się z aktami sprawy...”*. Uważam, że jest to bardzo poważny zarzut. Przypomnę tylko, że w świetle art. 77 pkt 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 217), kto wbrew przepisom ustawy dopuszcza do prowadzenia ksiąg rachunkowych wbrew przepisom ustawy lub podaje w tych księgach nierzetelne dane, podlega grzywnie lub karze pozbawienia wolności do lat 2, albo obu tym karom łącznie. Rozumiem, że pełnomocnik strony powodowej potrafi udowodnić stawiane oskarżenia, zdając sobie sprawę z konsekwencji w przypadku pomówienia. Ewentualne przesłanie wniosku lub zawiadomienia w tej sprawie do właściwych organów pozostawiam do oceny Sądu.
- e) Na str. 14-15: *„Zacytowana wyżej opinia biegłego jest zdumiewająca z tego względu, że w aktach sprawy nie ma żadnego dokumentu za lata 2014-2016 sprawozdania żadnej jednostki budżetowej... [...]. Powódka podnosi w tym miejscu, że nie wie w oparciu o jakie akta i dokumenty biegły sporządził opinię dotyczącą lat 2014, 2015, 2016. [...]. Powyższe czyni zasadnym także zarzut braku obiektywizmu biegłego – nie wiadomo bowiem skąd wzięły się kwoty przyjęte przez biegłego. Biegły nie wskazuje skąd je wziął, nie załączył także do opinii żadnych dokumentów, ani załączników dokumentujących przyjęte dane źródłowe, co z kolei uzasadnia zarzut braku fachowości opinii i naruszenia zasad naukowych sporządzania opinii. Postępowania takiego bowiem, w którym biegły ukrywa przed Sądem i stronami źródła opinii biegłego, nie sposób pogodzić z naukowymi zasadami sporządzenia opinii”*. Przypominam zatem (a pełnomocnika strony powodowej zachęcam na przyszłość do większej wnikliwości), że na mój wniosek z dnia 13 czerwca 2020 r. (str. 792 akt sprawy) tutejszy Sąd zobowiązał stronę pozwaną pismem z dnia 26 czerwca 2020 r. (str. 794 akt sprawy) do uzupełnienia dokumentacji o sprawozdania budżetowe Rb-28S m.in. za lata 2014-2016. Strona pozwana przesłała do Sądu wnioskowaną dokumentację przy piśmie nr COJ.4431.633.2020 z dnia 29 lipca 2020 r. (str. 796-919 akt sprawy). To m.in. na tej podstawie pracował biegły nad wydaną opinią. Strona powodowa nie może zatem twierdzić, iż w opinii znalazły się jakiegokolwiek dane prywatnie zebrane przez biegłego, rzekomo ukrywane przed Sądem.

- f) Na str. 23: „Nie budzi przecież żadnych wątpliwości, że jeżeli w opiniowanym okresie pozwana gmina miała więcej niż jedno przedszkole, to opinia biegłego Paliwody jest kompletnie chybiona i nieprzydatna dla sprawy. Biegłemu jak widać to nie przeszkadza, sporządza opinię na podstawie założeń, a nie weryfikacji twierdzeń opartej na posiadanych kompetencjach i wiedzy specjalistycznej. ominął założenie opinia partej na rzeczywistych ustaleniach, a nie na hipotetycznych założeniach biegłego”⁵. Z akt sprawy wynikało, że pozwana gmina prowadziła w spornym okresie jedno przedszkole. Powód zdaje się kwestionować ten fakt. Pełnomocnik strony powodowej zasugerował nie wprost, że być może, przypuszczalnie nie da się wykluczyć, że w pozwanej gminie funkcjonowały jeszcze jakieś inne przedszkola publiczne. Oczywiście tezy nie popart żadnymi dowodami. Następnie wyraża oburzenie i oczekiwanie, że biegły zatrudni na swój koszt sztab agencji detektywistycznych, które będą poszukiwały dowodów na to, że jednak w Boguszowie-Gorcach działały również jakieś inne, ukryte, potajemne przedszkola gminne, których wydatki pozwana celowo ukryła w bliżej nieokreślonych zakamarkach budżetu. W przeciwnym razie, opinię należy uznać za nierzetelną. Takie postawienie sprawy uważam za niepoważne.
- g) Na str. 24: „Wadliwie biegły przyjął kwoty wydatków bieżących zaplanowanych w budżecie pozwanej na rok 2008 na przedszkola publiczne 80104 w wysokości 794.412,00 zł, podczas gdy przeczy temu treść dokumentu urzędowego pozwanej, to jest treść budżetu pozwanej, gdzie wskazano wyraźnie, że kwota zaplanowana w budżecie na przedszkola publiczne 80104 wynosi 1.431.733,00 zł”. Po pierwsze, rozdział klasyfikacji budżetowej o numerze 80104 dotyczy wydatków na „przedszkola” a nie na „przedszkola publiczne”. Po drugie, w tej wyższej kwocie (plan budżetu) zaplanowane są wydatki także na sfinansowanie dotacji dla przedszkola powódki a nie tylko na utrzymanie przedszkola gminnego. Jest to elementarz czytania budżetu. Warto byłoby się z nim zapoznać, zanim użyje się takiego argumentu.
- h) Na str. 28: „Zamiast tego co wymaga pracy biegłego i mieści się w jego kompetencjach, biegły naciąga rzeczywistość do przyjętych założeń, przyjmując że hipotetycznie jest tak, jak jest dla niego najwygodniej, czyli przyjmuje, że dane te są prawdziwe i w związku z tym liczy dotację nieprawidłowo, wg metody którą sam kwestionuje, co sam wskazuje w treści opinii”. Nie wiem skąd pełnomocnik strony powodowej czerpie wiedzę na temat źródeł mojej wygody, ale wolałbym żeby to jednak Sąd i tylko Sąd wyznaczał zakres moich zadań w tej sprawie oraz oceniał przydatność mojej opinii.
- i) Na str. 57: „...biegły beztrząsco formułuje ww. pytania, podczas gdy przeciętnie rozsądna osoba, która zapoznała się z ww. zarządzeniami nie może pytać takich formułować. Są one w kontekście uzasadnienia zarządzeń w istocie niedorzeczne, niezrozumiałe i muszą budzić uzasadnione wątpliwości co do biegłości osoby pytania te formułującej”. Do powodów, z jakich kwestionuję prawidłowość wydanego zarządzenia nr 55/2015 Burmistrza Miasta i Gminy Boguszów-Gorce z dnia 4 marca 2015 r. odniosłem się we wcześniejszej części niniejszego pisma. Niezależnie od tego, zachęcam aby pełnomocnik

⁵ Cytat dosłowny. Pisownia oryginalna.

strony powodowej zechciał przypomnieć sobie, co na temat kultury wypowiedzi głosi Kodeks Etyki Adwokackiej, przyjęty uchwałą Prezydium NRA z dnia 27 lutego 2018 r. Nie oczekuję, że strony procesu będą zgadzały się z moją opinią. Mają prawo do jej dowolnej krytyki. Ale mam prawo oczekiwać, że w związku z pełnioną funkcją biegłego sądowego nie będę obrażany i bezpodstawnie pomawiany o „rażące niedbalstwo” (str. 57), „ewidentne faworyzowanie pozwanej”, „ignorowanie akt sprawy i nielogiczność” (str. 67), „zadawanie nonsensownych i beztraskich pytań” (str. 74), „stronniczość” (str. 79) i „złą wolę” (str. 85).⁶ W tej materii również pozostawiam ocenie Sądu, czy zachowanie pełnomocnika strony powodowej nie wyczerpuje znamion znieśławienia, o którym mowa w art. 212 kk, choć zdaję sobie sprawę, że przestępstwa takie ścigane są z oskarżenia prywatnego. W każdym razie z pewnością zachowanie takie nie licuje z pełnionym przez pana mecenasa zawodem zaufania publicznego.

- j) Na str. 69: „Powódka podnosi, że w istocie biegły pominął ok. 90-98% materiału dowodowego sprawy i oparł się de facto wyłącznie na dokumentach otrzymanych od pozwanej przy piśmie pozwanej z 06.08.2020, które jednak nie stanowią akt sprawy, których nikt nie zna i do których nikt nie mógł się odnieść. Nie zna ich ani Sąd ani powódka, ani jej pełnomocnik, biegłemu to jednak nie przeszkadza”. Zarzut taki jest w oczywisty sposób nieprawdziwy. Por. wyjaśnienia przy punkcie e).

Reasumując, gro zarzutów pełnomocnika strony powodowej dotyczy osoby biegłego, co do których nie będę toczył polemiki a ocenę zostawiam Sądowi. Co do meritum zaś, argumenty strony powodowej są nietrafione i w treści złożonego pisma z dnia 27 października 2020 r. nie pojawił się żaden nowy wątek, który mógłby wpłynąć na moją decyzję o zmianie wydanej przeze mnie opinii. Przyjmuję do wiadomości, że strona powodowa nie zgadza się z moją opinią lecz podtrzymuję ją w całości.

Dobrzykowice, dn. 8 kwietnia 2021 r.

dr Krzysztof Paliwoda
 BIEGŁY SĄDOWY
 przy Sądzie Okręgowym we Wrocławiu
 z zakresu: audytu i rachunkowości, finansów publicznych,
 i sądownictwa karnego
 podpis biegłego

⁶ W podobnym tonie bezpodstawnie pomawiany byłem przez pełnomocnika powódki w piśmie w dnia 18 grudnia 2020 r. dotyczącym wniosku o wyłączenie biegłego.